

MINISTERSTVO VNITRA
Poradní sbor ministra vnitra
ke správnímu řádu

Závěr č. 153

**ze zasedání poradního sboru ministra vnitra ke správnímu řádu a správnímu trestání
ze dne 12. 5. 2017**

**Možnost uložit pořádkovou pokutu osobě, která se bez závažných důvodů nedostaví ke
správnímu orgánu k podání vysvětlení**

**Tomu, kdo se bez závažných důvodů nedostaví na výzvu ke správnímu orgánu
k podání vysvětlení potřebného k prověření došlého oznámení o přestupku podle § 137
odst. 1 správního řádu, může správní orgán po 1. červenci 2017 udělit pořádkovou
pokutu podle odstavce 2 téhož ustanovení.**

Odůvodnění:

Poradní sbor se zabýval otázkou, zda je možné, aby po 1. červenci 2017, kdy nabude účinnosti zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, uložil správní orgán pořádkovou pokutu osobě, která se bez závažného důvodu nedostaví na výzvu ke správnímu orgánu k podání vysvětlení potřebného k prověření došlého oznámení o přestupku.

Ustanovení § 60 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, upravuje povinnost každé osoby podat správním orgánům nezbytné vysvětlení k prověření došlého oznámení o přestupku. Podle odstavce 2 téhož ustanovení pak správní orgán může uložit pořádkovou pokutu až do výše 5 000 Kč tomu, kdo se bez závažných důvodů nedostaví na výzvu ke správnímu orgánu k podání vysvětlení podle odstavce 1, nebo tomu, kdo bezdůvodně

podání vysvětlení odmítá. Obdobné ustanovení však nebylo do zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich přejato a bude proto nutné postupovat podle správního řádu.

Správní řád upravuje možnost udělit osobě pořádkovou pokutu na dvou místech. Prvním je § 62, podle jehož odstavce 1 písm. a) může správní orgán uložit pořádkovou pokutu až do výše 50 000 Kč tomu, kdo v řízení závažně ztěžuje jeho postup tím, že se k němu bez omluvy nedostaví na předvolání. Druhým je pak § 137 odst. 2, podle nějž může správní orgán uložit pořádkovou pokutu až do výše 5 000 Kč tomu, kdo bezdůvodně odepře podat vysvětlení.

Pořádkovou pokutu podle § 62 správního řádu je (ve výši v tomto ustanovení stanovené a z důvodů v něm uvedených) možné ukládat až v průběhu správního řízení (tedy po jeho zahájení), zatímco podání vysvětlení podle § 137 správního řádu (i podle § 60 zákona o přestupcích) je úkonem, který zahájení správního řízení předchází.¹ Výše zmíněný § 62 je tak v případě nedostavení se k podání vysvětlení neaplikovatelný.

Formulace § 137 odst. 2 správního řádu je poměrně úsporná, ale jejím záměrem nebylo rozlišovat mezi situacemi, kdy osoba bezdůvodně odepře podat vysvětlení a kdy se osoba bez závažných důvodů nedostaví na výzvu ke správnímu orgánu k podání vysvětlení. Je třeba vzít v úvahu, že předpokladem k tomu, aby vysvětlení mohlo být podáno, je fyzická přítomnost osoby u správního orgánu. Přestože to tedy zákon výslovně nestanoví, z uvedeného ustanovení vyplývá rovněž povinnost dostavit se ke správnímu orgánu. Odepření podání vysvětlení a nedostavení se k podání vysvětlení je tak nutno chápat jako tentýž důvod pro uložení pořádkové pokuty.

Doslovný formální výklad § 137 odst. 2 správního řádu by vedl k absurdním závěrům, neboť v případě nedostavení se osoby ke správnímu orgánu po zahájení správního řízení by měl správní orgán možnost uložit předvolané osobě pořádkovou pokutu podle § 62 odst. 1 písm. a) správního řádu a následně ji také nechat předvést, ale v případě nedostavení se ke správnímu orgánu před zahájením řízení by správní orgán mohl neúspěšně předvolanou osobu pouze předvést (§ 137 odst. 1 ve spojení s § 59 správního řádu), přičemž předvedení může být chápáno jako silnější zásah do práv člověka než uložení pořádkové pokuty.

---

¹ Vedral, Josef. *Správní řád: komentář*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: BOVA POLYGON, 2012. 1446 s. ISBN 978-80-7273-166-4. s. 1049.

Účelem institutu pořádkové pokuty je zajištění rychlého a efektivního správního řízení, přičemž obě shora uvedené situace (tj. situace, kdy se osoba bez závažných důvodů nedostaví na výzvu ke správnímu orgánu k podání vysvětlení a situace, kdy osoba bezdůvodně odepře podat vysvětlení) mohou mařit správní řízení stejnou měrou. Zmíněné případy je tak možné postavit na roveň, protože jejich dopad na průběh řízení je stejný. Z uvedených důvodů je nezbytné vykládat § 137 odst. 2 správního řádu šířeji.

Od 1. července 2017, kdy bude zrušen zákon o přestupcích, a tedy i jeho § 60, proto platí, že správní orgán je oprávněn uložit pořádkovou pokutu také tomu, kdo se k němu bez závažných důvodů nedostaví k podání vysvětlení, a to podle § 137 odst. 2 správního řádu.